

ORKEDALSØREN – 1860-1880

Da Wilhelm August Thams d.e. (1812 – 1884) skjønnte at det var penger å tjene på tømmerdrift i Midtnorge, reiste han fra Fredrikstad og etablerte virksomhet i Ingdalen i 1859. Det tok imidlertid ikke mange årene før han skjønnte at på Orkedalsøren var det større muligheter for å utvikle sagbruks- og trelastvirksomhet. Her var det dampskipskai for eksport, handelssted i rask utvikling og ikke minst god tilgang på håndverkere og arbeidskraft for en som ville drive med produksjon av plank. Det var en svært etterspurt vare.

Orkedalsøren på midten av 1800-tallet var et fisker- og handelssted i rask utvikling og ble betraktet som et lite bysamfunn. Strandsitterne bodde tett i tett. I tillegg til å drive småbruk og fiske, levde de av håndverktjenester. Energiske strandsittere tok tilfeldig arbeid og sesongarbeid for å skre tilværelsen som selveiere og unngå livet som husmenn. Situasjonen var midt i blinken for en industrigründer som Wilhelm Thams.

Thams observerte at her var det handels- og transportvirksomheter, overnattings- og serveringssteder og håndverkere med både svenner og læregutter. Her holdt distriktslegen til og Øra hadde eget apotek fra 1866. Thams så mulighetene, fikk leiekontrakt for deler av Nervika mot sjøen og etablerte Strandheim Brug i 1867.

I 1865 var det registrert 680 beboere på Øra. I 1875, etter åtte års drift på Bruket var innbyggertallet omtrent doblet – ca 1150.

Kilder: Elsa Reiersen: Fenomenet Thams, Håkon Hoff: Orkangerboka, Paul Nissen: Orkanger.info, Store Norske Leksikon: snl.no